

Co nového se chystá za oponami našich divadel v měsíci listopadu

Blížící se zima, tedy čas, kdy se pohádky v teple u kamen tak dobře vyprávějí i poslouchají, už začíná ovlivňovat repertoár českých, moravských a slezských divadel. Nejen těch, která se na tvorbu pro děti přímo specializují, jako jsou loutkové scény v Brně, Ostravě, Mostě či Malé divadlo v Českých Budějovicích, ale také program ostatních profesionálních souborů. A tak můžeme najít v českobudějovickém Jihočeském divadle Kvapilovu básnickou pohádku Princezna Pampeliška, v Klicperově divadle v Hradci Králové Saint-Exupéryho Malého prince, v Příbrami Hrubínovu adaptaci Krásky a zvířete. Svým způsobem do této řady patří i Tylova báčhorka Cesta do Ameriky (Lesní panna) v brněnském Divadle v 7 a půl a jako předzvěst blížících se Vánoc Kopeckého zpracování lidové Komédie o hvězdě, již chystá Horácké divadlo v Jihlavě.

S pohádkovými tituly se můžeme setkat také mezi připravovanými premiérami našich operních a baletních souborů. Městské divadlo v Ústí nad Labem se vrací ke Dvořákově komické opeře Čert a Káča a Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích uvádí půvabný zpívaný balet Bohuslava Martinů Špalíček. Jinak Olomouc objevně chystá Mozartova Idomenea, Liberec naopak notoricky známého Verdiho Rigoletta. V Praze si operní labužníci smlsnou hned dvakrát; ve Státní opeře režíruje Jozef Bednárík Rossiniho Turka v Itálii a v Národním divadle znovu přivítáme dirigenta evropského formátu Jiřího Kouta při nastudování Straussova Růžového kavalíra.

Lehkou múzu zastupuje tento měsíc premiéra nesmrtné Hervéovy

Mam'zelle Nitouche v Ostravě a slavného amerického muzikálu Hallo, Dolly! v Hudebním divadle v Karlíně (jeho činoherní předlohu, Wilderovu Dohazovačku, ohlašuje shodou okolností Český Těšín). Dnes večer má

v pražském divadle Ta Fantastika premiéru původní český muzikál Krysař, napsaný Danielem Landou na motivy Dykovy novely. Do hudební kategorie lze přičlenit také další pražský projekt, dramatickou revui Arnošta Goldflama

Sladký Theresienstadt, uváděnou v Divadle Archa.

Z činoherní produkce v našem hlavním městě stojí za povšimnutí Feydeauův Brouk v hlavě po letech znovu připravovaný na Vinohradech, Čechovovy Tři sestry, které se kromě inscenace v Činoherním klubu budou hrát také v Divadle Komédie, a Báj Daniely Fischerové v Disku. Také v moravské metropoli se objeví Feydeau, a sice Dáma od Maxima v tamějším Národním divadle, a na stejné scéně i oblíbená Őrkényho Kočičí hra (mimořádně právě v Brně, jenže u Mrštíků, měla kdysi svou nedoceněnou českou premiéru). Třetí z našich Národních divadel, ostravské, chystá domácí klasiku – v současnosti poněkud opomíjenou – Stroupežnického Naše furianty, Opava Pavlíčkovu dramaturgickou adaptaci Života a díla skladatele Foitýna, Zlín Kohoutova Klauna (August August August) v hudební verzi Michala Pavlíčka a Uherské Hradiště oživuje Renčova Císařova mima. Plnou náruč titulů našli pro tento měsíc dramaturgové v angloamerické literatuře. Např. v Mladé Boleslavi se objevuje Hellmanová, v Hradci Králové Shaw, v brněnském 7 a půl Lawrence, v Příbrami Kopit, v Plzni Shaffer, v Českých Budějovicích Allen, v Českém Těšíně Miller – Shakespeare přijde na řadu jen jednou, dramatem Othello v Městském divadle v Brně. Francouz Jean Anouilh a jeho Vidět Neapol a zemřít (známější jako Pekař, pekařka a jejich učedník) v Hradci nebo třeba česká premiéra hry Nemožní lidé, což od židovského autora Josefa Bar-Josefa v Plzni proto působí jako vítané výjimky. (vš)

Hned první den v měsíci proběhlo osm premiér. Byla mezi nimi i Tajemná zahrada Frances Hodgson Burnettové v ostravském Divadle Petra Bezruče (na snímku V. Kryške jako Pitcher a P. Lhotská jako Mary). Foto pro ZN Pavel ŠTOLL

Dramatizaci románu Frances Hodgson Burnettové zařadilo do svého repertoáru Divadlo P. Bezruče

Tajemná zahrada byla určena synovi

Malý lord Fauntleroy, parádní dětská role, hojně oblíbená k provozování u ochotnických souborů své doby, je postava z dramatisace stejnojmenného románu. Ten napsala americká spisovatelka anglického původu Frances Hodgson Burnettová v roce 1886 pro svého syna Viviana. Až do své smrti v roce 1924 pak napsala další díla, na čtyřicet dramát a románů pro mládež („Jeho Výsost z Ormondů“, „Bílí lidé“, „Malá princezna“, „Moje červenka“, „Malý hrbáč Zia“, „Jak se stala markýzou“ a další).

TEREZA DAVIDOVÁ

Mezi nimi i knížku „Tajemná zahrada“ z roku 1909, vyprávějící příběh sirotka Mary Lennoxové, ocitající se po smrti svých rodičů na zámku svého strýce Cravena. Zde se setkává s novými problémy i tajemností prostoupeným prostředím, obklopujícím bázlivého a neutoužovaného strýceva syna Colina. Mladí dospívající lidé společně vzdorují intrikám a nepřiznivci ze strany zahradního doktora Pitchera a vstupem do zakazované „tajemné zahrady“ objeví dosud neznámé životní pocity.

Románovou předlohu si v roce 1969 v Praze zdramatizoval Karel Makonj pro loutky svého Vedeného divadla. A právě tato dramatická předloha zaujala ostravské realizátory v Divadle Petra Bezruče - režiséra Václava Klemense a dramaturgyni Petru Kohutovou, kteří ji však využí-

V Tajemné zahradě se objevuje i nová posila souboru - Tamara Homolová.

Foto: TOMÁŠ ČVANČARA

li pro nastudování činoherní inscenace. Režisér Makonj totiž ve své experimentální praxi často poměruje ambivalentnost vztahu loutky a herce a jeho modelové situace se tak stávají lákavou výzvou pro režiséra, aby se pokusil postihnout specifiku předlohy v jiné žánrové poloze. Václav Klemens při tom projevil vkus a inteligenci. S bohatou mírou obrazivosti

vybudoval dramaticky ozvláštňenou polohu pro osobitě pojatý jevištní tvar. Zdařile udržuje potřebné napětí a působivými prostředky dosahuje pocitu jisté výlučnosti diváckého zážitku. Efektivně k tomu využívá i fundovaného uměleckého příspěvku svých spolupracovníků (výprava: Marta Roszkopfová, hudba: Dárek Král, pohybová spolupráce: Eva Polzerová).

Režisérovy požadavky na vnitřní koncentraci a subtilní hereckou interpretaci mnoha nevšedními podtexty obdařených rolí naplňují s potřebným zaujetím Petra Lhotská, František Strnad, Radim Seidel, Vítězslav Kryžke, Milan Sova, Tamara Homolová, Josef Novák-Wajda a Marcela Čapková.

Neurčitý svět dospívající dívky citlivě ztvárněný v Divadle Petra Bezruče

Tajemná zahrada je působivá

JÍŘÍ GORDON

OSTRAVA. Románek pro mládež „Tajemná zahrada“ anglické autorky F. H. Burnettové, zaujal v roce 1969 tehdejšího uměleckého šéfa a režiséra pražského Vedeného divadla Karla Makonje.

Ten si pořídl jeho dramatický přepis pro loutky tak, aby v něm uplatnil své nadrealistické vidění světa a imaginativně ozvláštěné myšlenkové přístupy k němu. Je to do dnes bezesporu velmi netradičně se prezentující umělecká osobnost a tak není divu, že zaujala i šéfa ostravského Divadla Petra Bezruče režiséra Václava Klemense a dramaturgyni Petru Kohutovou. Ti se rozhodli Makonjovu dramaturgii realizovat a tajemně neurčitý svět dospívající dívky Mary Lennoxové předložit svým mladým divákům výlučně prostředky činoherního divadla.

Tento inscenační záměr jim nakonec vyšel a vytvořili (za účinného přispění výtvarnice Marty Roszkopfové a hudebního skladatele Darka Krále i za pohybové spolupráce Evy Polzerové) poutavou inscenaci, jejíž šerá tajemnost a mírně bizarní prostředí nachází

Z inscenace DPB „Tajemná zahrada“ je Petra Lhotská v roli Mary Lennoxové Foto: T. Čvančara

u obecnstva příznivou odezvu. Zaujme je příběh sirotka Mary, která u svého strýce Cravena zažívá první samostatné štěstí a setkání s obyvateli zámku Misselthwaite, zejména pak se záhadným doktorem Pitcherem, intrikánským původcem nezavděčného osudu Cravenova syna Colina. S tím se postupně sblíží a společně nacházejí oporu při konfrontaci se světem dospělých. Jevištní akce jsou dynamicky přesně odstupňovány a v hereckém

přístupu dominuje úsilí o maximální ozvláštění ztvárněné postavy, bez rušivých realisticky přímočarých detailů.

V postavách mladých představitelů zaujmou Petra Lhotská jako Mary Lennoxová, vynikající se půvabnou naivitou zvidavého mládí, František Strnad jako chorobně pasivní Colin Craven, Radim Seidel v roli Dicka. Výraznou kreací Marty na sebe příznivě upozornila nová členka souboru Tamara Homolová. Znamení charakterotvornou

studií Pitchera se blýskl Vítězslav Kryška. Režisérovu představu divadelního tvaru, vystavěného z křehkých impresí a ponuré atmosféry mlhavé neurčitosti úspěšně dotvářejí Marcela Čapková (Bělásek), Milan Sova (Ben) a Josef Novák-Wajda – na premiéře alternovaný Miloslavem Čížkem (Archibald Craven).

Bezručácká „Tajemná zahrada“ je jemným dramatickým útwarem, který nás přibližuje magii divadla velmi působivým způsobem.